

Brussel, 22 november 2023
Persbericht ACV

Sociale verkiezingen officieus gestart

Vandaag werden de lijstnummers voor de sociale verkiezingen bij lottrekking toegewezen. Het ACV gaat met het lijstnummer 2 naar de sociale verkiezingen. Deze nummertrekking is gelet op de nabijheid van sociale verkiezingen vooral van symbolisch belang: het is de officiële start van de sociale verkiezingen in meer dan 7.000 ondernemingen, non-profit organisaties, zorginstellingen en scholen. Meer dan 2 miljoen werknemers krijgen tussen 13 en 26 mei 2024 de kans om hun afgevaardigden te verkiezen. De effecten van inspraak en sociaal overleg in ondernemingen en dus van sociale verkiezingen zijn groot.

Exact 75 jaar geleden, in 1948, werd de ‘wet houdende de organisatie van het bedrijfsleven’ gestemd in het Belgisch parlement. Deze wet legde de basis voor ons systeem van sociaaleconomische democratie. Deze wet zorgde er ook voor dat in 1950 een eerste keer sociale verkiezingen werden georganiseerd voor de ondernemingsraad. Voor verkiezingen van het Comité Preventie en Bescherming op het werk, toen nog het comité voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing op de werkplaatsen, was het wachten tot 1958. Drie kwart eeuw later zullen de sociale verkiezingen van mei 2024 de 19de verkiezingen zijn voor de ondernemingsraad en de 17de voor het comité. Ondertussen zijn de sociale verkiezingen uitgegroeid tot een hoogtepunt van werknemersinspraak waarin bijna 2 miljoen werknemers de kans krijgen om te kiezen wie de komende vier jaar hun belangen zullen verdedigen in de onderneming. “

De effecten van inspraak en overleg in ondernemingen en dus van sociale verkiezingen zijn groot

Studies bevestigen dat sociaal overleg op ondernemingsniveau een opwaartse druk zet op zowel de verloning als de productiviteit in de organisatie, wat dan zorgt voor de nodige marges voor onderhandelingen.

Een vakbond op de werkplek zorgt er ook voor dat werknemers ook meer kans hebben om ook in de praktijk gebruik te maken van hun sociaalzekerheids- en werkgerelateerde rechten, zoals het opnemen van ouderschapsverlof. Dit effect speelt extra voor preciaire groepen van werknemers.

Onderzoek toont ook dat werknemers in ondernemingen waar vakbondsvertegenwoordigers actief zijn, een veel grote kans hebben om opleiding te krijgen van hun werkgever. Dat positief effect is extra uitgesproken voor

werknemers die korter geschoold zijn, dus op die manier vermindert de vakbondsvertegenwoordiging ook nog eens de ongelijkheid in opleidingskansen.

Vakbonden op de werkvloer zorgen ook voor meer werkzekerheid. Werknemers blijven langer in ondernemingen met een vakbond en voelen zich ook minder onzeker over hun job. Laat die onzekerheid nu net ook een grote impact hebben op stress en mentaal welzijn, waardoor er dus een belangrijk positief welzijnseffect uitgaat van een vakbond op de werkvloer. Een effect dat er ook is voor de impact van de invoering van nieuwe technologieën. Daar waar er werknemersinspraak is, zijn de voor- en nadelen van nieuwe technologieën meer correct verdeeld en de negatieve effecten zoals stress, kleiner.

De invloed van werknemersvertegenwoordiging op het werk heeft trouwens niet alleen gevolgen voor welzijn van werknemers op het werk, maar ook meer breed maatschappelijk. Zo toont bijvoorbeeld zowel internationaal als Belgisch onderzoek dat tijdens de COVID-19 periode op de werkplekken waar er sterker sociaal overleg was, de werknemers ook beter beschermd waren. Maar daarbovenop leert onderzoek ook dat bijvoorbeeld het sterfterisico voor rusthuisbewoners tijdens covid lager lag als er een vakbond actief is in het rusthuis. Werknemersvertegenwoordiging op de werkplek heeft dus ook meer breed maatschappelijk positieve effecten.

Ook Belgische bedrijfsleiders zelf zijn behoorlijk positief zijn over het Belgisch inspraakstelsel: 80% van de Belgische managers is van oordeel dat lokale werknemersvertegenwoordigers te vertrouwen en constructief zijn. Onderzoek naar de effecten van sociaal overleg op ondernemingsniveau in België toont ook aan dat sociaal overleg op de werkplek in de vorm van afgesloten cao's zorgt voor én hogere lonen én hogere productiviteit. Dit illustreert hoe sociaal overleg op de ondernemingsvloer kan leiden tot win-win situaties uit zowel werknemers- als werkgeversperspectief.

Meer informatie: SV-ES@acv-csc.be